

INSTITUȚIA PUBLICĂ
UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
"NICOLAE TESTEMITANU" DIN REPUBLICA MOLDOVA
CATEDRA DE CHIRURGIE NR.5

Pag. 1 / 9

A P R O B
Șeful Catedrei de Chirurgie nr. 5,
prof. universitar, dr.hab.șt.med,
Alin Bour _____

**Orarul lecțiilor practice pentru studenții anului III de studii
ai Facultăților Stomatologie și Medicină Preventivă.
Semestrul de primăvară al anului universitar 2021– 2022**

	Ora	Grupa	Lector
Luni	09 ⁵⁰ – 11 ³⁰	S1910 (ENG), SCMC, sala 1 S1911 (ENG), SCMSMPS, sala 3	Asist. univ. Iu. Bazeliuc Asist. univ. C. Cojocaru
	12 ³⁰ – 14 ¹⁰	S1901(RO), SCMSMPS, sala 1 S1902(RO), SCMC, sala 1	Prof. univ. A. Bour Asist. univ. Iu. Bazeliuc
Marti	08 ⁰⁰ – 09 ⁴⁰	CURS ROMÂN (MP1901) On-line	Prof. univ. A. Bour/ Asist. univ. Iu. Bazeliuc
	09 ⁵⁰ – 12 ³⁰	MP1901(RO), SCMSMPS, sala 3	Asist. univ. C. Cojocaru
	13 ³⁰ – 15 ¹⁰	CURS RUS (S1909) On-line	Prof. univ. A. Bour/ Asist. univ. Iu. Bazeliuc
Miercuri	16 ³⁰ – 18 ¹⁰	CURS ROMÂN (S1901-S1908) On-line	Prof. univ. A. Bour / Asist. univ. Iu. Bazeliuc
Joi	10 ³⁰ – 12 ¹⁰	S1905(RO), SCMSMPS, sala 1 S1906(RO), SCMSMPS, sala 4	Prof. univ. A. Bour Asist. univ. L. Cazacu
	11 ¹⁵ – 12 ⁵⁵	S1903(RO), SCMSMPS, sala 3 S1904(RO), SCMSMPS, sala 2	Asist. univ. T. Țarălungă Asist. univ. C. Cojocaru
Vineri	08 ⁰⁰ – 09 ⁴⁰	S1909 (RUS), SCMC, sala 1	Asist. univ. Iu. Bazeliuc
	10 ³⁰ – 12 ¹⁰	S1907(RO), SCMSMPS, sala 1 S1908(RO), SCMSMPS, sala 3	Asist. univ. T. Țarălungă Asist. univ. L.Cazacu
	12 ³⁰ – 14 ¹⁰	CURS ENGLEZ (S1910-S1911) On-line	Asist. univ. C.Cojocaru/ Asist. univ. Iu.Bazeliuc

Șef de studii, asistent universitar

Cojocaru

C. Cojocaru

A P R O B

**Șeful Catedrei de Chirurgie nr. 5,
prof. universitar, dr.hab.șt.med,
Alin Bour** _____

**Tematica și orarul prelegerilor la disciplina Boli Chirurgicale,
pentru studenții anului III de studii a Facultății Stomatologie.
Semestrul de primăvară al anului universitar 2021– 2022**

Nr.	Tema	Lector	Data curs	
			Rom.	Rus.
1.	Patologia apendicelui. Apendicita acută. Etiopatogenia, clasificarea, tabloul clinic, diagnosticul, tratamentul.	Asist. univ. Iu. Bazeliuc	09.02.2022	01.02.2022
2.	Ocluzia intestinală. Dereglările homeostaziei și sistemului hidrosalin în ocluzia intestinală. Etiopatogenia, clasificarea, tabloul clinic, diagnosticul și tratamentul.	Asist. univ. Iu. Bazeliuc	23.02.2022	08.02.2022
3.	Boala ulceroasă. Etiopatogenia, clasificarea, tabloul clinic, diagnosticul. Indicațiile către intervenția chirurgicală.	Prof. univ. A. Bour	09.03.2022	15.02.2022
4.	Complicațiile bolii ulceroase. Hemoragia, perforația, penetrația, stenoza, malignizarea: tabloul clinic, diagnosticul și tratamentul.	Prof. univ. A. Bour	23.03.2022	22.02.2022
5.	Herniile abdominale. Etiopatogenia, tabloul clinic, diagnosticul și tratamentul. Complicațiile herniilor.	Asist. univ. Iu. Bazeliuc	06.04.2022	01.03.2022
6.	Litiiza biliară. Colecistita acută. Etiopatogenia, tabloul clinic, diagnosticul și tratamentul. Complicațiile.	Prof. univ. A. Bour	20.04.2022	15.03.2022
7.	Pancreatita acută. Etiopatogenia, clasificarea, tabloul clinic, diagnosticul și tratamentul.	Prof. univ. A. Bour	04.05.2022	22.03.2022
8.	Peritonita. Etiopatogenia, clasificarea, tabloul clinic, diagnosticul și tratamentul.	Prof. univ. A. Bour	18.05.2022	29.03.2022

Șef de studii, asistent universitar

Cojocaru

C. Cojocaru

**INSTITUȚIA PUBLICĂ
UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
"NICOLAE TESTEMITANU" DIN REPUBLICA MOLDOVA
CATEDRA DE CHIRURGIE NR.5**

Pag. 3 / 9

A P R O B
Șeful Catedrei de Chirurgie nr. 5,
prof. universitar, dr.hab.șt.med,
Alin Bour _____

**Tematica și orarul prelegerilor la disciplina Boli Chirurgicale,
pentru studenții anului III de studii a Facultății Stomatologie.
Semestrul de primăvară al anului universitar 2021– 2022**

Nr.	Tema	Ore	Data
1.	Lecție introductivă. Examinarea pacientului cu patologie chirurgicală.	2	01.02. - 04.02.2022
2.	Trauma abdominală. Clasificare, tabloul clinic, diagnosticul și tratamentul.	2	07.02. - 11.02.2022
3.	Tromboemboliile. Trombembolia arterelor pulmonare (TEAP). Ischemia mezenterică acută. Etiopatogenie, tabloul clinic, diagnosticul și tratamentul.	2	14.02. - 18.02.2022
4.	Sindromul de obstrucție arterială cronică. Ateroscleroza și endarteriita obliterantă a vaselor membrelor inferioare. Etiopatogenie. Tabloul clinic și diagnosticul. Principiile de tratament (conservativ și chirurgical).	2	21.02. - 25.02.2022
5.	Sindromul de ischemie arterială periferică acută. Etiopatogenie. Tabloul clinic și diagnosticul. Principiile de tratament.	2	28.02. - 04.03.2022
6.	Boala varicoasă a membrelor inferioare. Semiologia insuficienței venoase cronice. Etiopatogenie. Clasificare. Metode de explorare, diagnosticul, tratamentul. Tromboflebita acută a venelor superficiale și profunde. Principiile de diagnostic și tratament.	2	07.03. - 11.03.2022
7.	Apendicita acută. Etiologie, patogenie, clasificare, tabloul clinic, diagnosticul și tratamentul.	2	14.03. - 18.03.2022
8.	Complicațiile apendicitei acute: plastronul apendicular, abcesul periapendicular, peritonita locală și generalizată, pileflebita. Patogenie, tabloul clinic, diagnosticul și tratamentul.	2	21.03. - 25.03.2022
9.	Ocluzia intestinală. Etiopatogenie, clasificare, tabloul clinic al ocluziei intestinale în funcție de localizare și factorul etiologic, diagnosticul diferențial și tratamentul.	2	28.03. - 01.04.2022
10.	Boala ulceroasă, ulcerul gastric și duodenal. Etiopatogenie, tabloul clinic, indicațiile tratamentului chirurgical.	2	04.04. - 08.04.2022
11.	Complicațiile bolii ulceroase: perforație, penetrație, stenoză, hemoragie și malignizare, tabloul clinic, diagnosticul și tratamentul. Clasificarea endoscopică Forest. Clasificarea hemoragiilor după gravitate.	2	11.04. - 15.04.2022
12.	Herniile abdominale. Tabloul clinic, diagnosticul și tratamentul. Complicațiile herniilor.	2	18.04. - 22.04.2022
13.	Litiază biliară. Colecistita acută. Tabloul clinic, diagnosticul și tratamentul. Complicațiile litiazei biliare.	2	03.05. - 06.05.2022
14.	Pancreatita acută. Etiopatogenie, clasificare, diagnosticul și tratamentul.	2	10.05. - 13.05.2022
15.	Peritonita. Etiopatogenie, clasificare, tabloul clinic. Diagnosticul și tratamentul. Peritonita localizată.	2	16.05. - 20.05.2022
16.	Hemoroizii. Fisura anală. Perirectitele acute și cronice. Etiopatogenia, diagnosticul și tratamentul.	2	23.05. - 27.05.2022
17.	LECȚIE DE SINTEZĂ.	2	30.05. - 03.06.2022

Șef de studii, asistent universitar

Cojocaru

C. Cojocaru

A P R O B
Șeful Catedrei de Chirurgie nr. 5,
prof. universitar, dr.hab.șt.med,
Alin Bour _____

**Тематика семинарских занятий по дисциплине Хирургические Болезни
для студентов III курса, Стоматологического Факультета на 2021-2022 учебного года**

№	Темы	Часы	Дата
1.	Вводная лекция. Обследование хирургического больного.	2	03.02.2022
2.	Травма живота. Классификация, клиника, диагностика, лечение.	2	10.02.2022
3.	Тромбозмембраны. Тромбозмембраны легочной артерии (ТЭЛАЭ). Острый мезентериальный тромбоз. Этиопатогенез, клиника, диагностика, лечение.	2	17.02.2022
4.	Облитерирующий атеросклероз и эндартериит нижних конечностей. Этиология и патогенез. Классификация хронической ишемии нижних конечностей. Клиника, диагностика, лечение.	2	24.02.2022
5.	Острая артериальная непроходимость (ишемия) нижних конечностей. Этиопатогенез, классификация, клиника, диагностика, лечение.	2	03.03.2022
6.	Варикозное расширение вен нижних конечностей. Острый тромбофлебит поверхностных и глубоких вен нижних конечностей. Клиника, диагностика, лечение.	2	10.03.2022
7.	Острый аппендицит. Этиопатогенез, классификация, клиника, диагностика, лечение.	2	17.03.2022
8.	Осложнения острого аппендицита (инфильтрат, абсцесс, перитонит, пилефлебит), клиника, диагностика, лечение.	2	24.03.2022
9.	Острая кишечная непроходимость, Этиопатогенез, классификация. Клиника, диагностика, Лечение острой кишечной непроходимости.	2	31.03.2022
10.	Язвенная болезнь желудка и двенадцатиперстной кишки. Этиопатогенез, клиника, диагностика. Показания к хирургическому лечению язвенной болезни желудка и двенадцатиперстной кишки (абсолютные, условно-абсолютные, относительные).	2	07.04.2022
11.	Осложнения язвенной болезни желудка и двенадцатиперстной кишки: перфорация, пенетрация, деформации и стенозы, перерождение язвы в рак, желудочно-кишечные кровотечения язвенной этиологии - клиника, диагностика, лечение. Клинико-эндоскопическая классификация кровотечений при язвенной болезни (по Форесту). Определение степени кровопотери при желудочно-кишечных кровотечениях язвенной этиологии.	2	14.04.2022
12.	Грыжи живота. Этиология, патогенез, клиника, диагностика,Классификация грыж. Лечение (основные принципы).	2	21.04.2022
13.	Желчекаменная болезнь. Острый холецистит. Этиопатогенез, классификация, клиника, диагностика. Дифференциальный диагноз, осложнения острого холецистита.	2	05.05.2022
14.	Острый панкреатит. Этиология, патогенез, классификация, клиника, диагностика, лечение.	2	12.05.2022
15.	Перитонит. Этиология, патогенез, классификация, клиника, диагностика, лечение - общее и местное лечение. Местные перитониты.	2	19.05.2022
16.	Геморрой. Анальная трещина. Острый и хронический парапроктит.	2	26.05.2022
17.	УРОК СИНТЕЗА.	2	02.06.2022

Șef de studii, asistent universitar

Cojocaru

C. Cojocaru

A P R O B

**Șeful Catedrei de Chirurgie nr. 5,
prof. universitar, dr.hab.șt.med,
Alin Bour** _____

**Thematic plan for Surgical Diseases
university lectures for 3rd year of study, Dentistry Faculty,
2021 – 2022 academic year, second semester**

No.	University lectures	Lecturer	Date
1.	Acute appendicitis: etiology, classification, clinical picture. Essential features of acute appendicitis in children, adults, pregnant women. Essential features of appendicitis depending on localization of appendix. Differential diagnosis and treatment. Laparoscopic appendectomy.	Asist. univ. Iu. Bazeliuc	11.02.2022
2.	Intestinal obstruction. Classification. Etiology and pathogenesis and diagnosis. Clinical picture of the intestinal obstruction depending on localization and etiological factors.	Asist. univ. C. Cojocaru	25.02.2022
3.	Clinical picture and diagnosis of gastric and duodenal ulcers. Etiology and pathogenesis. Clinical picture. Diagnosis. Absolute and relative indications for surgery in gastric and duodenal ulcers. Types of surgery in gastric and duodenal ulcers.	Asist. univ. Iu. Bazeliuc	11.03.2022
4.	Complications of gastric and duodenal ulcers. Perforation, penetration, stenosis and malignancy.	Asist. univ. Iu. Bazeliuc	25.03.2022
5.	Abdominal wall hernia. Definition. Etiology. Classification Elements of hernia. Clinical picture of uncomplicated hernia. Treatment. Steps of surgery. Complications.	Asist. univ. C. Cojocaru	08.04.2022
6.	Acute cholecystitis. Etiopathogenesis. Clinical picture. Diagnosis. Differential diagnosis of acute cholecystitis. Treatment. Complications.	Asist. univ. C. Cojocaru	22.04.2022
7.	Acute pancreatitis. Etiopathogenesis. Classification. Clinical picture. Treatment.	Asist. univ. Iu. Bazeliuc	06.05.2022
8.	Peritonitis. Definition. Etiopathogenesis. Classification. Clinical picture. Treatment.	Asist. univ. C. Cojocaru	20.05.2022

Șef de studii, asistent universitar

Cojocaru

C. Cojocaru

**INSTITUȚIA PUBLICĂ
UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
"NICOLAE TESTEMIȚANU" DIN REPUBLICA MOLDOVA
CATEDRA DE CHIRURGIE NR.5**

Pag. 6 / 9

A P R O B

**Șeful Catedrei de Chirurgie nr. 5,
prof. universitar, dr.hab.șt.med,
Alin Bour**

**Thematic plan for Surgical Diseases
lessons for 3rd year of study, Dentistry Faculty,
2021 – 2022 academic year, second semester**

No.	Theme	Hours	Date
1.	Examination of the patient with surgical pathology.	2	01.02. - 04.02.2022
2.	Closed and opened trauma of the abdomen. Mechanism of trauma, classification, clinical picture, diagnosis, treatment.	2	07.02. - 11.02.2022
3.	Thromboembolism. Acute pulmonary thromboembolism. Mesenteric artery thrombosis. Etiopathogenesis, clinical picture, diagnosis, treatment.	2	14.02. - 18.02.2022
4.	Disorders of the arterial system. Obliterative arterial disease. Obliterated endarteriitis. Etiology, pathogenesis, clinical picture. Treatment.	2	21.02. - 25.02.2022
5.	Acute ischemia of lower limbs. Etiology, pathogenesis, clinical picture, diagnosis, treatment.	2	28.02. - 04.03.2022
6.	Venous disorders. Varicose disease of lower limbs. Functional issues in varicose disease of lower limb. Thrombophlebitis of deep and superficial veins. Etiology. Clinical picture. Diagnosis. Treatment.	2	07.03. - 11.03.2022
7.	Acute appendicitis: etiology, classification, clinical picture. Essential features of acute appendicitis in children, adults, pregnant women. Essential features of acute appendicitis depending on localization of appendix. Differential diagnosis and treatment.	2	14.03. - 18.03.2022
8.	Complications of acute appendicitis: infiltrate, abscess, pilephlebitis, local and general peritonitis. Pathogenesis. Clinical picture. Diagnosis. Treatment.	2	21.03. - 25.03.2022
9.	Intestinal occlusion. Classification. Etiology and pathogenesis. Diagnosis. Clinical picture of the intestinal occlusion depending on localization and etiological factors. Differential diagnosis and treatment.	2	28.03. - 01.04.2022
10.	Clinical picture and diagnosis of gastric and duodenal ulcers. Etiology and pathogenesis. Clinical picture. Diagnosis. Absolute and relative indications for surgery in gastric and duodenal ulcers. Types of surgeries in gastric and duodenal ulcers.	2	04.04. - 08.04.2022
11.	Complications of gastric and duodenal ulcers. Perforation, bleeding, penetration, stenosis and malignancy. Forrest endoscopic classification. Classification of bleeding depending on blood loss. Clinical picture. Diagnosis. Treatment.	2	11.04. - 15.04.2022
12.	Abdominal wall hernia. Definition. Etiology. Classification. Elements of hernia. Clinical picture of uncomplicated hernias. Treatment. Steps of surgery. Complications.	2	18.04. - 22.04.2022
13.	Acute cholecystitis. Etiopathogenesis. Clinical picture. Diagnosis. Differential diagnosis of acute cholecystitis. Treatment. Complications.	2	03.05. - 06.05.2022
14.	Acute pancreatitis. Etiopathogenesis. Classification. Clinical picture. Diagnosis. Treatment.	2	10.05. - 13.05.2022
15.	Peritonitis. Definition. Etiopathogenesis. Classification. Clinical picture. Diagnosis and treatment of peritonitis. Local peritonitis.	2	16.05. - 20.05.2022
16.	Hemorrhoids. Anal fissure. Acute and chronic paraproctitis.	2	23.05. - 27.05.2022
17.	SYNTHESIZING LESSON.	2	30.05. - 03.06.2022

Șef de studii, asistent universitar

Cojocar

C. Cojocar

A P R O B
Șeful Catedrei de Chirurgie nr. 5,
prof. universitar, dr.hab.șt.med,
Alin Bour _____

Tematica și orarul prelegerilor la disciplina Chirurgie Generală,
pentru studenții anului III de studii a Facultății Medicină Preventivă.
Semestrul de primăvară al anului universitar 2021– 2022

Nr.	Tema	Lector	Data
1.	Semiologia chirurgicală. Semiologia panarițului și flegmonului mâinii. Principiile tratamentului chirurgical și conservativ.	Asist.univ. Iu.Bazeliuc	01.02.2022
2.	Infecția anaerobă a țesuturilor moi. Sepsisul.	Prof. univ. Alin Bour	08.02.2022
3.	Semiologia afecțiunilor chirurgicale ale capului și gâtului.	Prof. univ. Alin Bour	15.02.2022
4.	Semiologia deformațiilor toracelui, coloanei vertebrale și patologiilor glandei mamare.	Prof. univ. Alin Bour	22.02.2022
5.	Semiologia afecțiunilor inflamatorii și traumatismelor sistemului osteo-articular.	Prof. univ. Alin Bour	01.03.2022
6.	Semiologia patologiilor sistemului arterial și venos periferic. Necroze, gangrene, ulcere trofice.	Prof. univ. Alin Bour	15.03.2022
7.	Semiologia dereglărilor de nutriție. Nutriția enterală și parenterală.	Prof. univ. Alin Bour	22.03.2022
8.	Arsurile și degerăturile.	Asist.univ. Iu.Bazeliuc	29.03.2022
9.	Bazele transplantologiei.	Asist.univ. Iu.Bazeliuc	05.04.2022

Șef de studii, asistent universitar

Cojocaru

C. Cojocaru

A P R O B

**Șeful Catedrei de Chirurgie nr. 5,
prof. universitar, dr.hab.șt.med,
Alin Bour** _____

**Tematica lecțiilor practice la disciplina Chirurgie generală semiologie,
pentru studenții anului III de studii ai Facultății Medicină Preventivă.
Semestrul de primăvară al anului universitar 2021– 2022**

Nr.	Tema	Ore	Data
1.	Examinarea complexă clinică a bolnavului chirurgical.	3	01.02. - 04.02.2022
2.	Semiologia proceselor purulente acute a dermei și a țesutului adipos: abces, flegmon, paraproctita. Fistula, escare. Principiile de tratament local.	3	07.02. - 11.02.2022
3.	Semiologia panariciului și flegmonului mâinii. Principiile tratamentului chirurgical și conservator.	3	14.02. - 18.02.2022
4.	Infecția anaerobă a țesuturilor moi. Semiologia gangrenei gazoase. Semiologia infecției anaerobe neclostridiene. Principiile de bază de tratament și profilaxia. Aspectele chirurgicale ale tetanusului.	3	21.02. - 25.02.2022
5.	Sepsis: definiție, clasificare. Criteriile clinice de diagnostic al sindromului de răspuns inflamator sistemic (SIRS). Particularitățile tabloului clinic și diagnosticului sepsisului chirurgical. Complexul de măsuri curative în sepsisul chirurgical.	3	28.02. - 04.03.2022
6.	Semiologia chirurgicală generală. Semiologia afecțiunilor chirurgicale ale capului și gâtului. Semiologia tumorilor benigne și afecțiunilor inflamatorii ale țesuturilor moi a capului.	3	07.03. - 11.03.2022
7.	Semiologia deformațiilor congenitale și dobândite ale toracelui.	3	14.03. - 18.03.2022
8.	Semiologia deformațiilor coloanei vertebrale.	3	21.03. - 25.03.2022
9.	Semiologia patologiilor glandei mamare: acuzele, anamneza, datele examinării obiective.	3	28.03. - 01.04.2022
10.	Semiologia afecțiunilor inflamatorii ale aparatului locomotor: osteomielita, artrita, bursita. Clasificarea, diagnosticul și tratamentul.	3	04.04. - 08.04.2022
11.	Semiologia afecțiunilor traumatice ale aparatului locomotor. Semiologia fracturilor și luxațiilor. Principii generale de tratament.	3	11.04. - 15.04.2022
12.	Semiologia afecțiunilor chirurgicale ale vaselor periferice: insuficiența arterială acută, insuficiența arterială cronică, aneurism al arterelor periferice, insuficiența venoasă cronică, tromboza venoasă, limfostaza. Semiologia și principiile de tratament ale gangrenei uscate și umede. Ulcerul trofic.	3	18.04. - 22.04.2022
13.	Aspecte chirurgicale ale piciorului diabetic.	3	03.05. - 06.05.2022
14.	Semiologia dereglărilor de nutriție. Nutriția enterală și parenterală.	3	10.05. - 13.05.2022
15.	Arsurile și degerăturile. Etiopatogenia, clasificarea, tabloul clinic, primul ajutor medical, tratamentul, complicațiile arsurilor și degerăturilor.	3	16.05. - 20.05.2022
16.	Bazele transplantologiei.	3	23.05. - 27.05.2022
17.	Examen practic.	3	30.05. - 03.06.2022

Șef de studii, asistent universitar

Cojocaru

C. Cojocaru

A P R O B
Șeful Catedrei de Chirurgie nr. 5,
prof. universitar, dr.hab.șt.med,
Alin Bour _____

Bibliografie:

Literature:

1. A. Bour, A. Leșco. **Surgery lecture notes/** Text book for practical classes in surgical pathology, Medicina, 2008.
2. Gh. Ghidirim, E. Gutu, Gh. Rojnovceanu. **Textbook for students and residents. Surgical Pathology.** Chisinau. Medicina, 2006.
3. **Samuel Eric Wilson Manual of Surgery,** University of California, Irvine, 2002 (from university electronic library).
4. The course of lectures.

Literatura în limba română:

1. A. Spînu. **Chirurgie.** Chișinău, 2006.
2. Cicala E. **Semiologie chirurgicală.** Chișinău: CEP Medicina, 1999.
3. L. Cistov, M. Cistov, V. Golubcov. **Afecțiuni chirurgicale.** Traducere din limba rusă de V. Sîrbu și coautorii, 1994.
4. V. Hotineanu. **Chirurgie: curs selectiv.** Chișinău. Medicina, 2008.
5. N. Angelescu. **Tratat de patologie chirurgicală.** Editura medicală. București, 2003.

Литература на русском языке:

1. М.И.Кузин. **Хирургические болезни.** Москва. „Медицина„ 1995 год.
2. М.И.Кузин. **Хирургические болезни.** Москва. „Медицина„ 2000 год.
3. В.С. Савельева, А.И. Кириенко. **Хирургические болезни: учебник в 2-х тт.** Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2008.
4. В.Д. Федорова, С.И. Емельянова. **Хирургические болезни.** Москва: ООО «Медицинское информационное агенство», 2005.
5. Гладенин Василий, Кочнева Елена **«Факультетская хирургия: конспект лекций».** Владос, 2005.
6. В.С. Савельев, А.И. Кириенко. **80 лекций по хирургии** Москва. ЗАО «Издательство «Литтерра», 2008.